

אנטי-מידור

הנאמניה", "סיירת-מאניה" ושאר ירקות, כל אחת בתקופתה היא. עכשיו בטח נכנס לפאזה של "מחשבומאניה" ו"תיחכומא-ניה" אין הערות?

(ו) אכן, קבעו חכמים מאיתנו, ולאחר-מעשה, שקו ברילב היה אינולת. קבעת: "צה"ל של הימים ההם האמין באמת ובתמים... וצמרתו דאו הרחיקה לכת במאמציה למנוע העברת האידיליה, זכו".

האינולת של קו ברילב

האם נבדק והוכח שצמרת צה"ל דאו, כאיש אחד, האמינה בדוקטרינת קו ברילב? אם כן, מדוע נעלמו אישים מסויימים מנוף צמרת צה"ל באותם ימים? האם צורת הרחקתם מעמדות קובעות במערכת הביטחון לא היתה בעלת אופי פוליטי בעיקרו? האם אין מקום לחשוב שכל התרגיל של בניית קו ברילב היה, מתחילתו ועד סופו, מאמץ-ייאוש של המוחות הצבאיים לפתור, לפחות חלקית, בעייה צבאית שלא ניתנה לפיתרון בתנאים הסובייקטיביים של עם ישראל, ושהבעיה היתה תוצאה ישירה של תכתיב מהדרג המדיני דווקא? שכאן, פשוט השיקול הפוליטי ביטל לחלוטין את כל השיקולים הצבאיים?

מילחמת יום הכיפורים: ציר עכביש
"כמה חוליגאנים חפסידו במישחק"?

גם כך, במצב של שגיא, שבע שנות תרדמה יחסית ביחס האוייב לקו זה, עוררו את התיקוה שאולי בכליאות לא יקרה משהו, בעיקר בגלל שטיפת-מוח מצד הדרג המדיני? הטעוץ שווייצמן היה היחידי שהצביע על כישלון מילחמת-ההתשה, פשוט אינו נכון. זוהי תוצאה של התעלמות מקולות אחרים בשטח — ומצביעה אולי על הערצה אישית.

(ז) מכל מה שנכתב על מילחמת-העולם השנייה, החליט עמידרור ש, הוכח כי מערך נ"מ קרקעי... יכול להשיג שליטה בשמיים מעליו. מי? איפה? מתי? האם ה"הוכחה" מתייחסת לאסון שוויינפורט? או פלוישט? או להפצצות-הלילה על לונדון?

האם נכון להוציא מצב מבודד מכל הקונטקסט של התפתחות מסויימת, ולהציג אותו כאופייני? כמו, למשל, יתרון של נ"מ מצוייד בראדאר כאשר האוייב מפציץ במטוסים איטיים, במיב נים צפופים, בחשבו שהוא מוגן דיו שמתחתיו יש רובד עננים? כמה זמן החויק יתרון זה מעמד? שרועיים? האם זה מייצג מצב שנמשך שש שנים?

עוד הרצוג אחד?

בסיכום — מאמר מדכא מאוד. התמונת הכללית שצייר עמי' דרור חסרה את הממד האובייקטיבי, נוסף לכך, התעלם לחי' לטין משיקולים מדיניים שחששעו על מחשבת צבאית, והרי צבא אינו ציבור שחי בוואקום, היכול לחשוב ולבצע ככל שיעלה על דעתו, (אוי לנו אם יהיה כך), או אולי חביע היראה-שבלב? אולי הוא משוט שותף לכעס על "כמה חוליגאנים שהפסידו מישחק-כדורגל נגד כמה חוליגאנים של מדינת אחרת?"

אל יהיה לנו עוד תרצוג אחי, בבקשה!
גבי פלין, מילחמת יום הכיפורים, ושיח, תליאביב
בנימין עמידרור ישיב על חשנות במכתב זה בחזמנות מתאימה. העולם הזה יפרסם ברצון מכתבי-יכוח נוספים, בתיק וזה לפתח דיון רציני על חכעיות שטורר עמידרור.

עם קריאת, "ישועה בהלם" (העולם הזה 1934) מתעוררים כמה חששות כבדים ביחס לדרכי-החשיבה של הפרשן הצבאי, בנימין עמידרור. נדמה לי שיש במאמר הרבה מן הפסקנות של "זבנג וגמרנו", אשר אותה הוא כביכול ניגש לקעקע. אינני מתיימר להיות חיייל מיקצועי או דוקטור להיסטוריה, אך בכליאות הייתי רוצה לבדוק מיספר נקודות במאמר.

(א) האם הקביעה בהקדמה ש"צה"ל פעל בשדה-הקרב לא מפני המחדלים, אלא בדיוק כפי שניבנה, אורגן, הונג ואומן ללחום", אינה נמהרת? האם אין מקום להגיה, ואפילו כספק חייב-בדיקה, שצה"ל נתפס במצב שבו בדיוק לא אומן ואורגן ללחום? למשל החזקת קו סטאטי מול כוחות נידים? למשל להתקיים עצמאית בשטח, ללא דרגים? לשבת בקצה קראספקה ארוך כאורך הגלות, בניגוד לכל שיקול צבאי שהיה קיים גם בסוף 1967?

(ב) הטיפול בנושא, "המנטאליות הפלמ"חית" שיטחי עד כדי רשלנות, בדיקה קצרה תעלה את הנקודות ההיסטוריות הבאות:

1. הפלמ"ח הקים, ביוזמה מקומית, יחידות מודיעין (המח"ל) לקה הגרמנית והערבים), ימיות (הפלי"ם) ואווירית (פלמ"ח אוויר), עדות לחשיבה קצת יותר מיקצועית, או מתקדמת לפחות, מאשר הרובה והרימון. כדאי גם לבדוק אם תטיבה 8 המשורינית לא הוקמה על בסיס של ניסיון בשטח של גד' 9 דווקא.

פלמ"ח והצבא הבריטי

2. בעניין ה"התגוששות" בין אסכולת הצבא הבריטי ואס" כולת הפלמ"ח, כבר נאמר אי-אלו פעמים שבאותו זמן לא היתה אפשרות לארגן כאן "צבא אירופי" מסיבה פשוטה: חוסר נשק. אחרי מלחמת-השנייה, כאשר כבר היו כמות מתקבלות על הדעת של נשק ורק"ם ברמה של חי"ר מסתייע, או היתה יד חופשית לאסכולת הצבא הבריטי שנשארה בצבא ולא התפטרה. מדוע, אם כן, למדנו שצה"ל היה צבא כושל בשנים 1950 עד 1953?

כמ"כ, מבלי להזכיר שמות, היו יחידות במילחמת-השנייה שורגנו, אומנו ונלחמו על בסיס של "מישמעת אירופית". אינני זוכר שהן בלטו בשטח בניצועי-הליחמה.

3. נכון שבשנות החמישים והשישים המוקדמות, אפשר היה לומר שהשיטה של צה"ל היתה חוסר-השיטה. אולי לזאת היתה הכוונה בפסוק "המנטאליות המיקצועית, כלומר הבלתי-מיקצועית, שלו (הפלמ"ח), שורת בצה"ל". "צה"ל של שנות השישים הי' מוקדמות לא היו דוקטרינות מוגדרות, אך לשיריון היו, אפשר לומר עוד מ' 1948?

חוסר-החשיבה בדרג המדיני

(ג) יש מן הלעג לרש בכל הפסקה על ה"תגליות", כמו "בקדש גילה (צה"ל) את השיריון ואת ההתקפיות" זכו". אפשר לומר שכל "תגלית" שפורטה היא יותר תגלית של "מה הכי כואב שאין לנו", מצב ה"אין לנו" אולי היה, חלקית, תוצאה של חשיבה צבאית, אך חלק נכבד במצב זה היה לתכתוב מדיני-כספי שכפה את רצונותיו על הצבא!

כך, למשל, לא שוכנע הדרג המדיני בצורך במטוסים ארוכי טווח, עד שהוכח ב' 67' מה אפשר להשיג עם הטווח!

(ד) אופן הטיפול בנושא פער-האיכות מעורר תמיהה. האם ניתן להסיק שצבא המאומן כמו הליגיון, ש"עדיפותו המיקצור עית... בלטה במיקרים רבים מדי" הוא התשובה? מהו פער האיכות בין בדווי חסר-השכלה המשרת כחיייל שכלי שנים ארוך כות, במישטר של מישמעת בריטית עיוורת — לבין צעיר בוי גרתיכון, שעבר אימון בסיסי חפוז אך הכנה נפשית ארוכה למדי, עם הכרה בתון ה"אי-בירכיה"?

אמת, הפער בקרב מתכוון קצת כאשר אותו בחור עומד מול בדווי הנהוג שיריונית עם תוחם 2 ליטראות, כאשר התשובה שצה"ל נותן בידי אותו בחור היא מטוס נ"ט פיאט עם שלושה טילים — גם אני הייתי מתכוון.

ובכן, האם הליגיון הוא מודל לבניית צבא יעיל ומודרני, האם לא כדאי לוותר על כל ההיבט של חינוך הלוחם למישמעת מתוך הכרת? האם לא כדאי להשליט שיטת חינוך ומישטר המספחת את הציית העיוור לפקודה, והמדכאת את כושרי-האלתר?

נראה שלא, מפני שתכונות אלו הן מהמציאות את מצדדי "עדר הטנקים", וכאן, חומר למחשבה: האם לא ייתכן שהסי' בות לכישלון מילחמת-ההתשה ומילחמת יום-הכיפורים נעוצות דווקא בצירוף מזור של חוסר-מחשבה בדרג המדיני, ויולול-בתפקיד של הדרג המינהלתי והמטות העורסיים בצבא, שהוא פונקציה בלתי-נפרדת מההווי ברחוב האזרחי?

היריות נגרות, האדישות מתחילה

אולי המחלה היא זאת: "כל זמן שהאוגדנר חושב מהר, כל השאר יסתדר מאליו; לנו, מאחור, יש זמן?" האם אין זו שאלה של חינוך שלא היה קיים. מדרג קציני-האספקה ועד ועדת-השרים לענייני-ביטחון?

עוד מ' 67' אני נושא את המחשבה הכבדה הזאת: במקום שגמרנות היריות, מתחילה האדישות ומאחור שולט חילול, נדמה לי שמחלה זאת אופיינית לצבאות "מקובלים": בדוק, בבקשה, את צורת התילדוק של הקורפוס האפריקאי ה"יעיל" של רומל!

(ה) דרר-הטיפול בבעיית הטאנקו-מאניה, ולעומתה היו נחח הרגלי, למרות שאני מסכים עקרונות עם הדיעה, היא שיט' חית. וזוהי רק דוגמה לשרשרת של גידולים דיספורציונליים בכל מיני זרועות של צה"ל, ובכל מיני תקופות. צה"ל עבר תקופות של "אוורומאניה", "סילומאניה", "נח"לומאניה", "צני"

הופתעתי מכך שההיסטוריה המיליטרי-טית המחודשת שהציפה את כליה-התיקשות ביום השנה למלחמת יום-הכיפורים, הי' ביקה גם אתכם. קצת מדהים ומרגז לקי רוא בעיתון הלוחם לשלום, מאמרי פרשנות צבאיים, מהסוג שכותב בנימין עמידרור, שמקומם בעלתונים צבאיים מקצועיים ולא בעתון כשלכם. האם באמת אתם סבורים שזהו תפקידו של מתנה השלום כיום, "לתרום לפיתוח המחשבה הצבאית" בישראל של היום?

● "הרוצה בשלום — יכון למלחמה". פיתגס סיני עתיק.

הפרשן הצבאי החדש שלכם איבד אותי ברגע שטען כי צה"ל היה צריך ללמוד מצבאות המערב. שרתתי בצבא הבריטי בעצמי, כך שראיתי את הממורים כמו עיני מקרוב. יחד עם זאת אני קורא עכשיו את ספרו של לידל הארט על ההיסטוריה של מלחמת העולם השנייה. אי אפשר לקרוא ספר זה מבלי להיווכח כי כמעט כל דבר שעשו צבאות המערב במלחמה זו היה מוטעה. זה היה לפני 30 שנה. גם לנו — וגם לערבים — יש יותר ניסיון מעודכן. יש גם הבדלים במצבים ובטמפרמנט. המערב ניצח במלחמה מפני שבכל פעם שהוא איבד מאה טנקים, עדיין נותרו דטרויס ופטסבורג שייצרו בינתיים 300 טנקים. שום דבר לא יכול להיות מסוכן יותר עבורנו מאשר להיכנס לשיגרת הירגל.

פנתס מהן, בנימינה

...מאמריו של בנימין עמידרור (העולם הזה, 1935, 1934) הם בבחינת משבר-רוח רענו, נוכח כל מה שמקובל בתחום הפרש'נות הצבאית בישראל. אינני מתוסמכת לשי' פוט אם הוא צודק או לא. אבל עצם המה' שבה המקורית והכפירה במוסכמות היא תופעה מרגשת.

נעמי מירזא, ירושלים

...אילו היה צה"ל מעוניין בפיתוח כושר החשיבה של לוחמיה היה צריך להדפיס את רשימתו של עמידרור על מיבצע קדש (העולם הזה 1935) ולהפיצה בין כל חיילי צה"ל מדרג מ"כ ומעלה.

אבישי ג, צה"ל

איריאל חדש?

פיצול האישיות שלכם מגיע מדי פעם לשיאים חדשים. אתם מערצים את משה דיין ומחפרים אותו; חושפים שהיותו ומגנים את אלה העושים זאת בלעדיכם (פרשת אלי ועזרא); מתמירים להגן על חופש הפרט ובעצמכם מפירים אותו (מדור רחל המרחלת). אבל הסידרה החדשה ש' לכם על "המצלחנים" כבר עוברת כל גבול. איך ייתכן להציג את עצמכם כדוברי השמאל בארץ וכנציגי העובדים העמלים ובאותה שעה להלל ולשבח את מעמד המתעשרים ולהציגם כאידיאל בפני הנוער? רות מירזא, תליאביב

● הקוראת מידן מייחסת לטירת המצלחנים כוונה בלתי נכונה. השלם הזה רואה כתפקידו למסור מידע מקסימלי על כל חלקי החברה הישראלית, מבלי התחייבות לנקוט בכל מקרה עמדה, לחיוב או לשלילה. סיפורי הפגזתה המובאים בי' מיסגרת סידרה זו הם חלק בלתי נפרד של החציאות הישראלית.

שקיש מיריס

לרגל יום השנה למלחמת יום-הכיפורים חברתי שיר בנידון. המדובר מאב המקבל בשורת איוב על מות בנו ומסרב להאמין. זה היה בחג סוכות / שנת שבעים ו' שלוש. / מוחי סיב, מיאן לקלוט / אותו מילים — שלוש.

מה פתאום, בוודאי טעות, זה לא יכול להיות. / הן חיילי נער פטוט / הוא עוד צריך לחיות!
איך יכול קצין חוצפן, / פשוט לחת' עקש, / שקר גם, לא יאומן / שטויות הוא מקטשקש.
שלוש מילים, ודאי טעות, / בנדח חיילי נפל! / מדוע בני צריך למות / מדוע, זה לא חבל?
שלוש מילים נחרטו עמוק בתוך גופי הפצוע. / שלוש מילים נאמרו דווקא לי, אינני שואל מדוע, / כי חיילי ידע היטב על מה ולמה נילחם / למען נוכל לבטח לחיות בתוך ביתנו חתם.
שמואל אילון, תליאביב (המשך בעמוד 140)